

dinje imeti močno izdelane štalinke, da perutnino v nje zapirajo in če podgane tukaj stene ali dveri preluknjajo, potem je v eni noči vsa perjad zamorjena. Tudi se je že pripetilo, da so te požrešne stvari prascem ušesa odjedle, tudi odrastlih svinj se lotijo in jih ranijo. Do sedaj smo dihurje in podlasice tega hudodelstva krivili, a sedaj vemo, da podgane tako delajo. Do sedaj še nismo zvedeli za noben pomoček, ki bi zdatno pomagal.

Politični ogled.

Avstrijske dežele. Mali obrtniki in rokodelci čedalje bolj čutijo nemili upliv fabrik na njihov zaslužek. Začeli so se tedaj pogovarjati med seboj, kako bi si pomagali. Na 8. 9. in 10. den septembra so sklicali velik zbor v Gradec. — Gasilna društva so na sebi dobra, a ni prav da se skoro po vojaški uredujejo in pri sprejetju novincev terja slovesna zaveza, da bodo se borili za svobodo, človekoljubje in napredek. To so prazne besede, ki zakrivljejo frajmaurerstvo, katero se gasilcev prilično poslužuje. Skoro povsod so poveljniki gasilcev — frajmaurerji. — Na Tirolskem se ljudstvo močno brani in varuje pred krivimi nanki liberalizma; po vseh mestih in tergih in večjih vaseh se sedaj obhajajo shodi kat. političnih društev. — Őhi so svojega slavnega Palackyja sijajno pokopali, više 100.000 ljudi se je pogreba udeležilo; ulica v Pragi, kder je rajni stanoval, je dobila ime: ulica Palacky-jeva. — Mesto Husiatin na Gališkem je pogorelo. — Nacionalna banka ima sedaj med ljudmi bankovcev za 278 milijonov, največ po 10 fl.; država pa za 333 milijonov. — Vojni minister Koller je odstopil, na njegovo mesto pride general Benedek. — Za načelnika generalnemu štabu je postavljen general Schenfeld, ker je general John umrl. — V našem ustavovernem ministerstvu se pripravljajo nevažne spremembe: Lasser hoče breme ministrovanja odložiti, znani Stremayr nameni ministerstvo za nauk prepustiti ministru Ungerju, rodnom Judu, toda ministerstvo bogočastja pridržati in ob enem poslovati kot minister notranjih zadev. — Delegacije v Budapeštu so sklenjene. Vojakom se za zboljšanje hrane ni dovolil poldrugi milijon. — Nadvojvoda Albreht je na Ogerskem v Požunu ogledoval vojake. — Za izsušenje Lonjskega polja na Hrvatskem bo treba potrošiti 5 1/2 milijona.

Vnanje države. Turški sultan Abdul-Azis ni bil samo odstavljen, temuč tudi umorjen. Naslednika sultana Murada V. so že vse evropske vlade priznale in mu čestitale k nastopu vladarstva, kar ni ravno preveč lepo za krščanske vlade. Murad V. je še krvav od krvi svojega strica, katerega je po ubojstvu iz prestola zbil, da se je sam nanj vsedel. — Ruski car je poklical v Ems konferencijo evropskih poslancev, da se z njimi posvetuje, kaj bi bilo storiti zastran Kristijanov na Turškem. — Pruska Nemčija da trd-

njave Kolin, Maintz in Wesel močno orožati; v Maintzu je tudi fabrika, kder se kolje, kuha in peče živež za 200.000 mož. — Belgijski kralj je odpotoval v London angleških ministrov tolažit, naj se ne sprejo do krvavega z Rusi, bržčas zastoj. Angleži se bojijo, da nebi Rus Turka požrl in potem po angleški Indiji mahnil in tako angleško gospodstvo v Aziji uničil. Zato pomagajo Angleži Turkom, zato so sodelovali pri odstavljenju nezmožnega, starega sultana; zato so v Drač v Albaniji Turkom poslali mnogo kanonov in streljiva, zato so Muktar paši pomagali s 300.000 fl. in zato iščejo sedaj zaveznikov zoper Ruse. Najrajše bi dobili nas Avstrijance, da bi se mesto Angležev dali od Rusov klati, kar se pa menda ne bo zgodilo, čeravno nemški in magjarski Turki kaj takega gorko želijo iz samega strahu in sovraštva do Slavjanov, in pa lakote po angleških zlatih.

Jugoslavjanska vojska zoper Turka.

Vstaš Golub je v Buzimu vjel 2400 Turkov in avstrijsko vlado poprosil, naj jih ona sprejme črez mejo, sicer jih da vse posekati, ker jih rediti ne more. Isti Turki so sedaj na Avstrijskem zaprti. Ker so Turki v Pridoru 300 Kristijanov po noči umorili, je vstaš Golub naskočil turško mesto Bjelaj in vse Turke, stare in mlade, žene in deco poklal. Ali-paša se je s 5000 Turki napotil, da Kristijane prežene iz Germee in Risovac-planine. Toda težko bo kaj opravil. Kajti od preja ga čaka vstaš Babič pri Grahovem s 2400 moži in od zaja se mu bližajo srbski prostovoljci, ki so udarili črez Drin. Črnogorski knez je prevzel više povelje črez Hercegovino, vsa Črnogora je na nogah; v Cetinje je prišlo 30 usmiljenih sester in več zdravnikov, da bodo za ranjene skrbeli; ob enem je došlo črez morje 6000 pušek ostroguš (Hinterlader) in več milijonov patron. Peko Pavlevič se je s 600 moži podal Muktar-paši za hrbet, Sočica in Simonič pa stojita s 5000 vstaši pri Banjani. — Srbi so svojo vojsko poslali na mejo. V Bulgarijo vhaja od vseh strani dobro orožanih prostovoljcev. Na avstrijski parobrod na Donavi, kojemu je ime Radecki, je na večih štacijah stopilo 250 potnikov. Ko se nekaj časa peljejo, odprejo svoje škrinjice — in hipoma bili so vai orožani, stopijo z revolverji pred kapitana, ki jih je sedaj prisiljen na Turškem izbarkal. Z „živijo“ klici so ti bolgarski prostovoljci stopili na kopno, turške straže postrelili in mahnili proti Balkanu. — V Klisuri so Turki v bolgarski učilnici posekali 120 otrok.

Za poduk in kratek čas.

Potovanje v Rim, Neapol in domu.

XL. Ko smo se čudovito lepega razgleda iz Kamaldoli črez Neapolsko okolico nagledali in na klopi sedeči nekoliko odehnili, smo se podali zopet v samostan. Tukaj smo dobili pri menihih izvrstno

črno vino, dobrega domačega kruha in sira; vse smo pošteno in radi plačali in se veselo vrnoli v mesto. Tukaj smo sedaj obiskali kraljevski muzej ter občudovali njegovo zbirko starijskih in novih reči, zaradi katerih daleč po svetu slovi. Stare so večidel v Pompejih bili izkopane. Vsega natančno pregledati nismo utegnoli. Največja, najlepša ulica v Neapolu se imenuje via di Toledo. Po njej mrgoli vse polno ljudi od ljubega jutra, do poznega večera. Hruš, vreš, cepetanje ljudi in živali, upitje prodajalcev mora vsakega tujca kar osupniti. Hrami so silno visoki, da delajo večjo senco in poletno vročino krotijo; tudi so hrami od zunaj večidel lepo barvani. Počenši od prvega nadstropja više ima skoro vsako okno svoj mostovž z železno ograjo. Kaj temu enakega nisem videl v nobenem mestu. Prašam tedaj, čemu so ti mostovži? Odgovorijo mi: zaradi hude vročine, ki po letu pritiska. Vsak večer se odprejo okna, da laglje od morja pihajoči veter zrak po izbah razhladi, mostovži pa branijo, da kak otrok na ulico ne pade. Po večerih je malokater mostovž prazen.

Po obedu zasedem s svojim duhovnim tovarišem kočijo, katero sva si do večera najela za 5 frankov. Peljeva se na hrib do trdnjave — castello di s. Elmo — od koder je razgled na mesto in morje, kakoršnega svet nima kderbodi pokazati. Ko sva se polagoma na vzgor peljala, naju srečajo najini tovariši. Ni bilo mogoče smeha zdržati se, vsi so sedeli na oslih. Pri trednjavi se oglasiva pri vojaški straži. Za dovoljen vstop sva plačala vsak jedno liro. Jeden mož od straže naju je spremljal in imenitnosti kazal, med njimi tudi voz — triumfalni voz — v katerem so se nekda Neapolitanski kralji pri posebnih svečanstvih po mestu vozili. Naposled smo prišli v bogato cerkev sv. Martina. Hudobna pijemonteška vlada jo je oskrunila. Meni je reda Kamaldoliškega so iztirali, zemljišče z lepimi brajdami pa večidel prodali; le nekaterim menihom so dovolili, da smejo do smrti pri cerkvi ostati. Skoz žagred, kder so prekrasne mozaik-slike, od menihov samih izdelane, smo vstopili v cerkev. Pred velikim altarjem je iz raznobarvanega marmorja izvrstno izrezana obhajilna ograja. S tovarišem sva ondi poklenola in nekoliko molila, ko začudena opaziva da se vojak ni odkril. Ob jednom sva na tabrnakelnu in na drugih delih altarjev zagledala štirivoglate papirčke prilepljene; na njih so zapisane številke. Sedaj sva šla od altarja do altarja; vsak je lep, da človek ne vé, kateremu bi prednost dal; vendar povsodi so bili papirčki videti; vojak pa je vedno nosil kapo na glavi. Slednjič pridemo v neko postransko kapelo, kder je stala visoka omara. Bila je polna ostankov ali svetinj svetnikov. Svetinje so bile lepo nabrane v srebro in zlato in drago kamenje; vse se je lesketalo v čarobni bliščobi; toda povsodi je bil zopet sitni papirček s številkami in vojak je še

vedno imel kapo na glavi. Sedaj mi je bilo preveč. Prašam ga tedaj, kaj vse to pomeni? Mož ogorelega lica globoko vzdihne in žalostnim glasom odgovori, da je cerkva oskrunjena, služba božja odpravljena, in da tedaj cerkev ni hiša Gospodova, ampak — muzej, kder se stare, imenitne reči shranjujejo in radogledžem na ogled razstavljajo. Številke na papirčkih so od vlade, ki je vse vrednosti po cerkvi dala drobno popisati. Tako ravna brezbožna sedanja laška vlada. Vojak, verna duša, me je potem prašal po moji domovini in ko je slišal Avstrijo imenovati, je djal: oh, Avstrija, tam še so dobri Katoličani, tam še ne delajo tako s cerkvami; molimo in prosimo Boga, da nam Italijanom skoro pošlje boljših časov. Od cerkve sv. Martina sem se s tovarišem napotil proti domu; bližal se je namreč že večer. Peljala sva se po cesti kraj morja in začudena gledala, kako krasno da je solnce zahajalo. Morska površina je lesketala, kakor da bi bila vsa pozlačena ali v svetlem ognju žarela, dokler se ni solnce za morjem skrililo; videti je bilo, kakor da bi se bilo v globokem morju utopilo. Sedaj se je začelo hitro mračiti, midva pa hitreje voziti, v prvem mraku sva dospela do svojega stanovanja.

(Konec prihod.)

Smešničar 24. Ubog Haložan stoji pred kozjebrkastim birokratom neke kancelije v staroslavnetm Ptju. „Gnadjivi gospod, prosim, pomagajte mi, dovolite mi to in to. Birokrat stoji, kakor da bi mu kol v hrbišču tical ter reče: „niks da, hodte k notarju in prinesite pisan pitsrift“. Toda Haložanu pri besedi: notar zablistne dobra misel in odgovori: „gnadjivi gospod, ne zameriti, tisti, ki prosí, sem jaz sam, čemu tedaj, treba še notarja in pisane pitsrifi, vsaj sem jaz sam tukaj! Birokrat: Kaj? disputiren auch noch, hodte k notarju in prinesite pisano pitsrift; vas ne morem djati med akte (pisma)!

Razne stvari.

(*Sklep občn. zbora banke „Slovenije“*) Trije akcijskarji: Jerič, Žagar, Vilhar in namestnik Robič naj sami in če treba s strokovnjaki temeljito preiščejo denarni stan banke „Slovenije“ ter naj prihodnjemu občnemu izvanrednemu zboru meseca julija poročajo, pri čem da smo in naj tudi svoje svete stavijo, kaj bi naj občni zbor sklenil zastran daljnega obstanka „Slovenije“. (Predlog dr. Bleiweisov.)

(*Deželni šolski svet*) je dovolil, da se po šolah v celjskem in šmarnskem okraju otroci zamorejo v šolo sprejemati tudi o veliki noči.

Slov. Učitelj.

(*Posojilnica na Laškem*) je svoja pravila ali štatute predrugačila tako, da je ona ob enem hranilnica in posojilnica z neomejenim poroštvom.